

Med frilansere til Malmø

Jeg har vært på Nordisk Frilanstreff før, i Århus, Gøteborg, Åland og på Hell i Trøndelag. Men alt det var lenge siden, derfor søkte jeg stipend for å kunne dra til Malmø i september. Heldigvis ble det et løft i frilanshverdagen, selv om det tydeligvis er nye tider.

Tekst og Foto: Bente Haarstad

I år het arrangementet Nordic Freelance 2018, og det ble arrangert i Morsikan, et moskelignende

restaurant- og forsamlingshus beliggende i Folkets Park, en halvtimes veg å gå fra Malmø sentrum. For de som bodde der. For nå var det ikke noe felles seminarsted, som alle gangene jeg har deltatt før, der samtlige deltakere bodde, sov, spiste, minglet og deltok på møter. Nå var det opp til hver enkelt å finne overnatting selv, så vi bodde spredt.

Jeg snakket med en finsk deltaker, som også hadde vært med en del ganger før, og som i likhet med meg, ikke likte den delen av det nye opplegget. Ikke minst

fordi en blir mindre kjent i løpet av de få dagene det varer, når deltakerne spres utover en hel by.

Nettsiden for Nordisk i Malmø er på engelsk. Hovedtema var «examining the new media landscape, and a new reality where journalists are forced to handle threats and hate from often unknown perpetrators.» Jeg hadde smugtittet på programmet, selvsagt, før jeg mange måneder i forvegen søkte reisestipend, men det var lite spesifikt på det tidspunktet.

Som skrivende fotograf så var jeg spesielt opptatt av alt innen foto, og det var et par interessante innslag der. Kyrre Liens prosjekt «internettkrigrerne», kjente jeg litt til fra før, men det er alltid interessant å høre hva folk har tenkt og gjort i et såpass omfattende arbeid.

Temaet «Bilders makt», burde også vært interessant. To svensker, Moa Matthis og Joanna Rubin Dranger, holdt foredrag som ikke bare handlet om å fortelle med bilder, men om rasistiske stereotyper etc. "How knowledge about stereotypes could contribute to detronize prejudice. Dehumanizing pictures historically and presently. How to illustrate and report without prejudice." Joda, det var et veldig svenskt opplegg. Litt for politisk korrekt og pekefingeraktig til egentlig å bli interessant. Men det ble nesten litt underholdende da

Hatkrigruppen i Skåne-politiet kom og informerte om arbeidet de gjør. Sjefen i lang, krøllete hippiekjole med splitt, håret oppsatt i såte og med turnsko. En skal ikke skue hunden på hårene, selvsagt, men akkurat det ble mer sært enn en kunne forestille seg.

Så var det masse om sikkerhet, og igjen ble forbauselsen stor, selv om jeg kjenner til en del svenske tilstander og problemstillinger, og sånn sett ikke ble totalt overrasket. Det begynte med at jeg tok opp mobilen første gang jeg gikk i Morsikan, og ville ta et par bilder av vestibylene, som da var tom,

men fargerik. En kvinne kom ilende og sa at det var fotoforbud. – Ja, sa hun til mitt spørrende ansikt. – Av sikkerhetsårsaker.

Fotoforbudet så ut til å gli over av seg selv. For selvsagt tar folk bilder på et slikt arrangement, av ulike behov. Fra selfies til de som dokumenterer og rapporterer. Tilbake til hovedtemaet; sikkerhet. Det spente vidt, fra selvsagt ting som sikkerhet i krigssoner til sikkerhet på nett og hvordan beskytte kilder og informanter. Alt greit. Mens så var det resten. Bl.a. How do you stay safe when you have become a target for Hate and Threats? How do you stay safe in a stream of "Information" and Fake News that aims to break down peoples trust in Society and in You as a Journalist? And how do you stay safe when your ethnicity makes you visibly stand out?» Svarene ble mange, men ensidige, som jeg kan bedømme. Det hørtes innimellom ut som om Sverige var fullt av rasister, fascister og nazister som gjorde det livsfarlig for journalister. Jeg er selvsagt imot enhver trussel, men det er ikke bare én side av dagens polariserte skandinaviske samfunn som utsettes for trusler, og journalister er ikke nødvendigvis de som utsettes mest. Men heller de som våger å bruke ytringsfriheten om det som er tabu.

Toppen ble nådd med Alexandra Pascalidou, greker født i Romania, og som kom til Sverige med familien seks år gammel. Hun var underholdende, i betydningen ildfullt i sine anklager mot det svenske samfunnet. Hun skal ha fått trusler fra nynazister, og har all forståelse for at slikt tas alvorlig, men hun kan da ikke mene at Sverige er et fascistisk land, som det nærmest hørtes ut som. Selv har hun forsvart islamister, som heller ikke er demokratiets forkjempere. Som Omar Mustafa,

socialdemokraten tilknyttet Muslim Brotherhood, og som måtte trekke seg da han ikke tok avstand fra islamistiske, antisemittiske predikanter.

Hvis Malmø er en mal på hvordan det vil gå med det svenske samfunnet, så er framtiden noe mørk. Ifølge NRK Urix tidligere i høst finnes det 5000 kriminelle aktører og 200 kriminelle gjenger i Sverige, og aktiviteten er størst i Malmø. Bare dagen før frilanstreffet var det drap av det slag i byen. Og aldri har jeg sett maken til sikkerhetstiltak, som da frilanstreffet ble avsluttet med festligheter lørdag kveld, riktignok med åpent disko og bar der hvem som helst fikk komme.

«Storstaden Malmö är nu lika fattiga som folk i småkommuner i norra Skåne och Norrlands inland. Arbetslösheten i Malmö är dubbelt så hög som i landet i stort; sysselsättningsgraden har sjunkit till 65 %. Eleverna i Malmös skolor presterar sämre. Var tionde familj i Malmö tar emot socialbidrag som kostar skattebetalarna 1 miljard kronor året,» leste jeg i Sydsvenskan før jeg dro. Planen var å dra en tur i retning Rosengård, det mest innvandrerflette området av Malmø, for å se om jeg fikk noe eget inntrykk. Jeg ødela en fot, så det ble ikke mulig. Derfor ble inntrykket som for sikkert de fleste som beveger seg i sentrum av byen; alt er som før, folk handler og spiser på restauranter; de velstående svenskene har det godt. Etc.

Selv om jeg ikke fikk utforsket en flik av Det nye Sverige, selv om vi bodde for spredt, og selv om temaene hadde vel mange politisk korrekte pekefinger, så var det kjempefint å få luftet seg en tur på faglig seminar.